Ціна примірника 25 сотиків.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 доляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — в загранниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 500 зол., пів стр. 260, чверть стр. 140 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 46 (59) Львів, неділя 17 листопада 1929. Рік II.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 408.687 і 154.130 — — Телефон 30—13

Не забуваймо за Рідну Школу!

Головна Управа „Рідної Школи“ повідомляє, що в цім році засновано знову кілька нових приватних українських шкіл, отже й збільшилися видатки на їх утримання. Минулого року потребувала „Рідна Школа“ на утримання своїх шкіл 30 тисяч золотих місячно, а цего року потребує около 35 тисяч. Отже датки на „Рідну Школу“ не повинні зменшуватися але зростати. Не забувайте про це, свідомі люди, що розумієте, як богато значить тепер для нашого народу, аби ми мали якнайбільше своїх рідних шкіл!

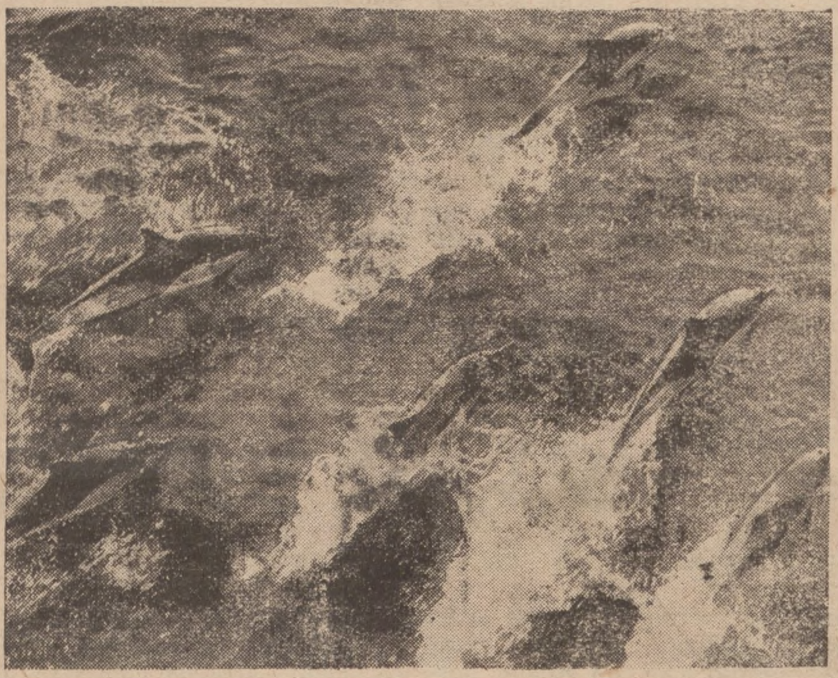
Де люди страйкують?

В фірмі Бреттгольца в Станиславові застрайкували робітниці, що працювали при перебиранню стручкової городини. За висортовання 200 кільо городини діставала робітниця заледви 3 зол. а мусіла працювати на це 16 годин. Тепер робітниці зажадали, щоби праця тревала 8 годинденно і щоби Бреттгольц платив по 2 золоті від сто кіля.

18. жовтня застрайкували були робітники при реґуляції Дністра в Галичі. Страйк виграли і підприємці признали робітникам ту платню, яку платили передтим і яку були недавно обнижили.

На тартаку в Доброгостові пов. Дрогобич страйкували робітники і виграли, бо признано їм підвишку платні на 8 процент. 21. жовтня застрайкували селяни з села Диниска пов. Рава Руська, що працювали при копанню і воженню бураків у дідича Райса. Домагаються, аби робота тревала 8 годин денно і аби їм підвисшили платню. Дідич старався притягнути до роботи селян з Річиці, але це йому не вдалося.

Риби, чи не риби?

Це, що тут бачимо, виглядає на рибу, але то не є риба, тільки морський звір— дельфін. Це ссавець, то значить таке звіря, як кінь, корова і инші, що родяться живі з лона матері і замолоду ссуть молоко матері. Таким морським звірем є і кит, а що вони живуть в морю, то зробилися подібні до риби, але це не риби (риби виводяться з ікри і не ссуть). Вони темносірі і сподом білі. Дельфіни доходять до півтретя метра довжини, живляться малими рибками, сардинками і всякими відпадками, що їх викидають у море подорожні з кораблів. Та це звір хижий і коли голоден, то кидається й на чоловіка, бо має сильні зуби. Часто нападають дельфіни на човна рибаків і перевертають човна. Ловити такого звіра дуже тяжко. Тут бачимо, як за кораблем пливе громада дельфінів, бо зачула поживу.

Чи їхати на роботу до Франції чи ні?

У Франції жиє коло 40 до 50 тисяч українців. Майже всі вони — це полеві та копальняні або фабричні робітники. Звичайно працюють на лекших роботах по фабриках. Коли хто з них дістанеться на важчу роботу по копальнях, то й платню за це дістане більшу. На копальні заробляє 35 до 55 франків денно, на ріллі 22 до 40 франків. (На 1 золотого треба 3 франки).

Удержання робітника коштує так: за хату платить робітник 30 до 42 франки в місяць. У місцевости Омекур находиться великий „Робітничий Готель“, у якому простенька зате чисто умебльована кімнатка на двох коштує 40 франків у місяць, а для одного 22 франки. В ньому є також харчівня, яку ведуть монахині і в якій можна прохарчуватися за 10—15 франків у день.

Як загалом живе український робітник у Франції? Ріжно, залежно від того, де і при чім працює. Життя і удержання у Франції на загал дороге. Одначе нерідкі є випадки, що український еміґрант може заощадити гріш і часто присилає ускладане до краю. Але є і такі випадки, що еміґрант дістає працю в підприємця, який його використує і не хоче платити стільки, скільки платить французькому робітникови. Наш еміґрант не вміє обстояти своїх прав, бо не знає ні французької мови, ні законів, ні також не належить до якоїсь професійної орґанізації і через це падає жертвою. Якби так наші еміґранти зорґанізувалися, то орґанізовано виборолиби собі далеко ліпші умовини праці і заробіток. Але то вже в нас така натура, що кождий робить собі „своїм Богом“ — а на тім усі зле виходять. — Отже поїхати до Франції на роботу можна, але треба мати запевнену добру роботу, а не вірити кождому аґентови.

Мобілізац'я на пробу.

Америка (Зєдинені Держави) зарядила недавно пробну мобілізацію до 24 годин, щоби знати, чи американське військо і ціла держава приготовлені на випадок війни. О 12 годині в ночі вийшов з міністерства приказ мобілізації. За 40 мінут знала вже ціла держава (25 разів більша від Польщі) що є мобілізація, а за три години вже все було в русі, — бо приказ розійшовся телеґрафом, телефоном, радіом і літаками. О 8-ій годині рано працювало вже для війни 6 міліонів людий, а фабрики завели в себе безперервну працю. О 12 год. в полудне залізниці, почти, телеґраф, кораблі, 7 тисяч літаків і 17 міліонів самоходів та мотоциклів були готові на услуги війська. В 10 год. вечером, то є в 22 годині по проголошенню мобілізації було все готове до війни і міністерство оголосило, що мобілізація готова. В тій хвилі було 18 міліонів людий змобілізованих на працю для війни, одні, як вояки, а другі як воєнні урядники.

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 24/X 1929 r.

Sąd okręgowy XXIV wydział karny we Lwowie w sprawie karnej Pr. 364/29 na posiedzeniu njejawnem w dniu 24 października 1929 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora okręgowe postanawia: a) zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76 rozp. Prez. Rz. P. z dnia 10 maja 1927 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 45 poz. 398 dokonane dnia 15 października 1929 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie druku pt. „Narodnia Sprawa“ Nr. 41/54 z dnia 20 października 1929 r. z powodu artykułów pt.: 1) „Jak pany kpiat sobi z hromady i zi szkoły“ w całości 2) „Czy hromada maje pokrywaty koszta podoroži urjadnykiw starostwa“ w całości zawierających znamiona występku z § 300 uk. i występku z art. 1 rozp. Prez. Rz. P. z dnia 10 maja 1927 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 45 poz. 399, b) zakazać po myśli przepisu z art. 77. cytowanego rozporządzenia rozpowszechniania powyższego druku. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pterwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. Przewodniczący: J. Hswel, wr. Protokolant: Z. Kulczychi, wr. Za zgodność: Müller st. sekr.

Не випродуймо землі під містами!

Зайдіть під кожде наше більше місто і пригляньтеся, що там діється. Побачите, що кожде з них щораз то ширше розростається. Найбільше розширюється Львів. В нім серед міста не будується вже майже нічого, але за містом ростуть доми як гриби по дощи. Бо в самім місці площі під доми дуже дорогі — квадратовий сажень коштує від 15 до 50 долярів, а за містом доляр, два, пять, — залежно від положення. Крім того в місті не можна будувати малих дімків, а за містом можна будувати навіть ліпянку. Тому, хто призбирав трохи долярчиків, купує кількадесять сажнів землі і будує собі хатинку.

Та най будують собі — скажете. Що це обходить нас і „Народню Справу“? Миб про це не писали. як би неодно. На те „одне“ хочемо тут звернути увагу. Зайдіть між ті дімки і спитайте, хто їх будує. Дізнаєтеся, що це самі чужинці, — здебільшого бідаки: залізничники, шевці, перекупки. Всі вони купили собі землю від наших селян. Селяни лакомляться на високу ціну ґрунту і продають його, а самі посовуються далі від міста. Так, якби втікали перед ним. А тим часом нині тільки в місті можна це сяко тако жити і заробляти та дороблятися. Хто від міста втікає, той якби тікає перед добробутом, перед культурою та хотів далі жити в нужді. Тому не від міста тікати, а чим блище до міста треба нам пересуватися. Не сміємо лакомитися на трохи вищі ціни ґрунту. Ліпше його задержати, бо під містом ґрунт дуже дорожіє, На приклад під Львовом, там де сяжень перед пару роками коштував 20 американських центів, нині коштує 2 доляри! Чиж не ліпше було так кілька літ передержати ті землі і заробити в десятеро?

Ще ліпше робити так: будувати власні доми на своїм поли! Тепер по містах страшна мешканева скрута. Люди товплятьея в домах і платять за вільне мешкання великі гроші. Чому наш селянин не мае скористати з цего та, замість продавати поле, не побудує собі дімка і не винаймить його добре чиншивникам? Такий мурований дімок для трьох родин коштує наприклад під Львовом разом з площею під дім і городець по 5 долярів за сяжень, півтора тисяча долярів. Селянина, що має власний ґрунт, сам звезе цеглу, буде помагати при будові — буде такий дімок коштувати менше, як тисяч долярів. Якби випалити свою власну цеглу, то дімок буде коштувати ще дешевше. Тому, що нові доми через 10 років вільні від податків — такий дімок винаймлений трьом чиншивникам приносить 250 до 300 зл. місячно доходу. За дуже короткий час сам себе сплатить. Під Львовом є підприємчиві люди, що мають гроші лише на площу а все решта будують на кредит і якось з того визязуються та богатіють.

Кого не стати на такий дім, най будує менший. Можна і часть поля продати, але не всьо, так, як це тепер роблять наші селяни.

Будуючи такий дімок, можна збудувати в нім одну комнату на крамницю і один син чи дочка моглиби вести крамницю, як дімок збудований в добрім положенню. Де неможливо заложити крамницю, а при дімку є ще трохи ґрунту, то одного сина можнаби післати до городничої школи, найби завів собі городничу господарку. Кусень добре веденого городу може дати під містом пару тисяч золотих доходу річно.

Є ще богато инших можливостий, використати добре положення ґрунту під містом. Тому не продаваймо його і не тікаймо зпід міста, але стараймося використати наше положення під містом і ще більше пхатися під місто та до самого міста. Бо підсуваючися під м сто, ми будемо богатіти, а втікаючи від міста, ми втікаемо від культури та добробуту і ніколи нас не покине нужда та злидні. Подумайте над цим, всі господарі, що маєте своє поле під Львовом, або під котримнебудь иншим містом! Подумайте, а не пожалуєте.

„Українській Жінці“ і „Українській Дитині“

Хочемо, аби „Народня Справа“ була корисна і цікава для всіх, для всего селянського народу, без ріжниці віку і пола. Хочемо, аби ще цікавійше, ніж до тепер, читали її і старі і молоді, і чоловіки й жінки, і хлопці й дівчата, і малі діти.

Тому зі слідуючим числом зачнемо призначувати все пів сторінки на цікаві статті й новинки для жінок, а пів сторінки для дітий. Поки що будемо це робити на переміну, так, що одного тижня буде пів сторінки жіночої, а другого тижня діточої. Пізнійше, коли зі збільшенням числа передплатників зможемо побільшити і обем нашої ґазети, будемо вже що тижня призначувати по пів сторінки, а може й по цілій сторінці українській селянській жінці-господині і пів або й цілу сторону для українських малих діточок. Сторінку для жінок і дівчат назвемо „Українській Жінці“, а сторінку для дітий назвемо „Українській Дитині“.

Тим чином хочемо причинитися до освідомлення всего українського жіноцтва селянського стану, яке ще не цікавиться або не може передплатити собі окремих жіночих ґазет.

Так само діточою сторінкою хочемо причинитися до кращого виховання сільської дитини, якого їй нераз бракує, хочемо виховувати наші діти на свідомих громадян українського народу. Хочемо дати кождій селянській дитині духовий корм у виді приступних поучаючих і розважаючих уступів, оповідань, віршиків і подібного читання, аби її зацікавити і підготовити до тих окремих українських діточих ґазеток, які вже істнують, або які ще будуть виходити. Наша діточа сторінка буде відріжнятися тим, що буде писана по змозі якнайприступнійше для української дитини в віці від 5 до 12 літ.

Думаємо, що всі батьки і матері, передплатники „Народньої Справи“, приймуть це з утіхою, що їх улюблена часопись почне присвячувати часть сторінки і їх діточкам. Від тепер кожда дитина, яка вечорами пильно читає своїм звучним голосочком ґазету своїм родичам, знайде щось у ній і для себе і ця ґазета стане і для дитини рідною.

Віримо, що наш добрий почин оцінять всі свідомі люди і поможуть нам в цім ділі своїми радами і таланом. Просимо надсилати нам до поміщення відповідні статейки для жіночої сторінки, а також відповідний матеріял (оповідання, віршики, по змозі коротесенькі) для діточої сторінки.

Просимо також сільських свідомих жінок о дописи, як рівнож просимо, аби і діти писали до нас, бо будемо друкувати і ліпші писання наших найменших.

В слідуючім числі зачнемо від того, що присвятимо пів сторінки на 5 стороні з гори „Українській Дитині“.

Редакція „Народньої Справи“.

Дай, Боже, щастя!

Дістав я „Народну Справу“ — став в гурті чатати, „Ото — кажу — вже нового будем шевця мати!

„Бо тут пише Сорокатий: нема що робити, піду і я до шевця, щоб чоботи шити“.

„І нам радить, щоби ми всі бралися до діла, щоб вчилися, як стояти за народом сміло.

„А тепер ми, товариші, будем добре жити, як вивчиться Сорокатий вже чоботи шити“!

Посумніли товариші тай стали казати: „Хтож нам буде такі гарні вершики писати“?

„Нам нетреба, приятелі, на дусі впадати, бо Йван буде у день шити, а в вечір писати“.

А я певний, що вивчиться не як будь латати, буде шити і небуде в нас дорого брати.

Аж тепер ми небудемо босаком ходити і до чужих не підемо вже шкіри купити.

Дай му Боже якнайскорше науку скінчити, щоби міг ще сеї зими варстат свій втворити.

Щоб роботу всі хвалили і слали аж в Київ, то му зичить з Голешева

Друг Іван Матвіїв.

Читання з історії України

Великі заміри Гетьмана Сагайдачного (1618—1620).

В останнім числі писали ми, як то Петро Конашевич Сагайдачний, що зажив слави у битвах з турками, повів козацьке військо в році 1618 на поміч польському королеви, що тоді обляг Москву і хотів її здобути й засісти на царськім престолі. Сагайдачний вірив, що може вже тепер, коли козаки поможуть королеви в такій скрутній годині, Польща дотримає слова і надасть козакам окремі права.

Та не так сталося. Того року впала дуже вчасна зима, решта польського війська розлізлася і козаки почали нарікати на поляків і на Сагайдачного. Нарешті польський король знеохотився довгою облогою та стратив надію на здобуття Москви, і хотяй Сагайдачний це йому відраджував, то таки Польща заключила угоду з москалями. На підставі цеї угоди деякі території і міста північної і північно-східної України віддала Росія назад Польщі (Чернигів, Новгород-Сіверський, Стародуб і инші). Сагайдачний вернувся з козацьким військом на Україну і післав його на Січ, а сам поїхав до Києва.

І ще раз пересвідчилися козаки-запорожці, які вони були разом зі своїм гетьманом добродушні і легковірні, коли вірили в обіцянки польської шляхти. Польський король і не думав відвдячуватися січовикам за поміч у війні проти Москви. Навпаки — почав знову докучати козакам. Весною 1619 року зїхала на Україну нова комісія, щоби „приборкати“ козаків, бо турецький султан знову пожалувався на козаків, що вони нападають і топлять на Чорнім Морі турецькі ґалєри і освободжують невільників (що були приковані до весел на тих ґалєрах і так гинули при весслованию). Та польська „комісія“ ішла на козаків з десятьтисячним польським військом. Ця комісія навіть була „щедрійша“ від попередної, бо годилася, аби козаків було не одна, але три тисячі, але ці три тисячі малиби лише сторожити Польщі і спішити їй усюди, де треба, на поміч. Крім того виплатили поляки козакам 20 тисяч золотих за поміч проти Москви. Козаки мали попалити свої воєнні човни (чайки) і Сагайдачний навіть їздив над море, щоби ніби припильнувати того, але чайки стояли далі, бо козаки не хотіли ніяк згодитися на спалення своеї фльоти. Та на папері приймили козаки ці умови, бо знали, що це лише комедія і ніхто тих умов не буде дотримувати.

І зову повторилося те, що попередного року. Зараз потім, як Сагайдачний підписав з поляками ту умову, Польща знову знайшлася в такім клопоті, що кинулися за допомогою до козаків. Турецький султан став збирати величезне військо, щоби зовсім знищити Україну і Польщу і мати вже раз спокій. Історики пишуть, що тоді в 1620 році рушило на Україну 300 тисяч турків, татарів і яничарів, а Польща мала заледво 10 тисяч війська. Це прикре положення Польщі задумав Сагайдачний використати на те, щоби виєднати від польського уряду великі полекші для козаків і для цілої України. Бо він перший з козацьких гетьманів став думати і журитися не тільки козацьким військом, але і долею цілого українського народу і тому його можна звати справдішним першим українським гетьманом.

Які полекші виєднав він для України і чи поляки бодай цим разом дотримали обітниці, напишемо другим разом, коли будемо писати про те, як козаки у війні з турками помагали Польщі.

В МІСЯЦІ ЛИСТОПАДІ ВСІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ „НАРОДНОЇ СПРАВИ“ МАЮТЬ ВИРІВНАТИ ПЕРЕДПЛАТУ ДО КІНЦЯ 1929 РОКУ.

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

В Польщі

сталася та новина, що сойм, який був скликаний на день 31. жовтня, зовсім не розпочав своїх нарад, а також не відбулося засідання сойму дня 5. листопада, на котрий то день скликано було нове засідання сойму. Того дня прийшов декрет від президента Польщі, що сойм відрочується на 30 днів, отже збереться аж 5. грудня. Того дня побачимо, що далі буде.

В останнім числі передрукували ми коротке звідомлення Польської Аґенції Телеґрафічної про те, **чому не відбулося засідання сойму** 31. жовтня. Там була згадка про якусь причину з офіцирами. Ґазети пишуть так, що перед отворенням засідання прибуло на коридор сойму около сто (дехто пише, що понад сто) офіцирів, кажучи, що хотять привитати міністра військових справ Пілсудского, який у заступстві хорого голови міністрів, Світальского, мав прибути на отворення сесії. І справді Пілсудскі зараз прибув (це діялося о год. 4. по полудню) до сойму та довідався, що маршалок сойму Дашиньскі не хоче отворити засідання, тому, що офіцири зібралися в передсінку сойму і мимо домагань соймових урядників не хотіли опустити сойму. Міністер Пілсудскі увійшов з міністром Складковским і з полковником Беком до канцелярії Дашиньского і мав з Дашиньским розмову. Цю розмову видрукували мін. Складковскі і полк. Бек в ґазетах за дозволом із дрібними поправками Пілсудского і її подаємо в перекладі, в тім самім, що її помістив „Новий Час“ у ч. 125 з 6. листопада (і яку помістили всі польські і українські ґазети).

Розмова Пілсудского з Дашиньским

„П. марш. Дашиньскі, вказуючи на ґен. Складковского і підполк. Бека: „Може панове ґенерал і полковник останутъ?“ (вказує на сальоник).

П. марш. Пілсудскі. „Ні, ви пане перекручуєте все і длятого я взяв собі двох свідків (короткий устиск рук, сідають). Я чув, що ви, пане, мали їхати до президента, тож не приходив я до вас. Тепер бачу, що ви пане є тут, отже приходжу і хочу вас пане спитати, пощо ви пане робите ті геци і чи я маю довго ждати на отворення сойму? Що значуть ті геци?“

П. марш. Дашиньскі: „Чи то, що тут є панове?“

П. марш. Пілсудкі: „Ні, не то, але то, що ви пане не отвираєте засідання сойму. Чому ви пане його не отвираєте?“

П. марш. Дашиньскі: „Під багнетами, карабінами і шаблями Законодатної Палати не отворю. В коридорі є узброєні офіцири.“

П. марш. Пілсудскі: „А як ви пане це докажете?“

П. марш. Дашиньскі: „Говорили мені це мої урядники.“

П. марш. Пілсудскі: „Не говорять правди ваші пане урядники. Якщо ви пане того не хочете, то треба було то оголосити завчасу. Ніхто так не робить: перед вузьким входом, де нема оголошення, завсігди мусить зібратися товпа. Пощо ті дурниці?“

П. марш. Дашиньскі: „Ви пане є моїм гостем, тому не хочу з того, що ви пане говорите робити ужиток.“

П. марш. Пілсудскі: „З того?“

П. марш. Дашиньскі: „Ви пане говорите, що я роблю дурниці.“

П. марш. Пілсудскі: „Я не є тут гостем, а є тут офіціяльно.“

П. марш. Дашиньскі: „Я рівнож офіціяльно.“

П. марш. Пілсудскі: “Отже прошу вас пане тримати язик! (удар рукою об стіл) і питаю вас пане, чи задумуєте отворити сесію?“

П. марш. Дашиньскі: „Під багнетами, револьверами і шаблями не отворю.“

П. марш. Пілсудскі: „То ваше пане останнє слово?“

П. марш. Дашиньскі: „Так є.“

П. марш. Пілсудскі: „То ваше пане останнє слово?“

П. марш. Дашиньскі: „Так є“.

П. марш. Пілсудскі кланяється легко і не подаючи руки, опускає кабінет п. маршалка Дашиньского.

Переходячи через сальоник, п. маршалка сойму, говорить голосно: „То дурень!“

Підписано: ґенерал Славой-Складковскі, міністр внутрішних справ, п. Бек підполковник дипльомований. Варшава, дня 2-го листопада 1929 р.

По тій розмові Пілсудскі удався до президента Мосціцкого, до якого вже перед тим Дашиньскі написав лист про те, чому не отвирає засідання. Президент зараз прислав до Дашиньского лист, в якім предложив йому відрочити сесію до часу, коли вияснится справа. В неділю (3. лист.) був Дашиньскі у президента і по розмові з президентом скликав телеграфічно послів до сойму на 5. листопада, та в той день перед самим засіданням премієр Світальскі сам привіз декрет президента, що відрочує сойм на 30 днів. Того дня пробували соціялісти у Варшаві, в Перемишлі і Львові демонструвати проти уряду, але поліція зараз їх розігнала.

Всі цікаві, як тепер буде 5-го грудня, бо опозиційні партії далі стоять при тім, щоби ухвалити теперішному урядови недовіря.

В польській частині Горішного Шлеську

застрайкувала 5. листопада більша частина робітників по копальнях вугля і заліза. Страйк тривав рівно 24 години і був знаком протесту проти рішень розємчої комісії, яка мала розсудити спір між робітниками і дирекціями копалень, та розсудила так, що часть робітників чулася тим рішенням розємчої комісії скривджена.

В Німеччині

закінчився той перший малий плебісцит (голосовання), котрий улаштували німецькі націоналісти проти пляну Юнга, то є проти того, аби Німеччина платила Франції і другим державам воєнні відшкодовання. Ми вже про це писали, що німецькі націоналісти проголосили, що Німеччина не повинна платити тих відшкодовань, на які недавно згодилися німецькі делегати в Гадзі. А щоби німецький парлямент не підписав тої угоди з Францією, то націоналісти зачали збирати підписи проти того. А в Німеччині є такий закон, що як принайменше десята частина виборців (тих, що мають право голосувати у виборах до парляменту) заявиться за якимось законом, то над тим законом мусить радити парлямент. В Німеччині є около 40 міліонів виборців, отже націоналісти мусіли зібрати 4 міліони підписів. І це їм удалося, бо зібрали більше, як чотири міліони. Тепер над цим законом мусить радити німецький парлямент і як він той закон відкине, тоді націоналісти мусілиби зібрати не чотири, але двайцять міліонів підписів, то є половину виборців, а тоді закон уже й без ухвали парляменту стане законом і Німеччина не буде зобовязана до тої угоди, яку підписали німецькі делегати в Гадзі. Певно, що зібрати 20 міліонів підписів, то дуже тяжко і не знати, чи це вдасться. Але Франція вже нині обурюється, що німці пробують увільнитися від плачення відшкодовань і перестає вивозити свої війська з німецького краю над Реном. Ну, але німцями в кождім разі не потребуємо журитися, вони завжди дадуть собі раду, бо розуміють, як організуватися і вміють працювати. І може прийти той час, що німці таки скажуть: “Не платимо відшкодовань!“, а французи не зможуть їх до того примусити, хіба би зачинали нову війну. А то не так легко, бо Франція тепер дуже слабонька.

У Відні

були тепер суперечки і бійки між студентами університету. Бо як усі громадяни теперішної австрійської републики, так і студенти поділилися на дві головні політичні партії, і нема згоди між ними. При нагоді тих суперечок дісталося щось і жидівським студентам. Нарешті дирекції високих шкіл було того забогато і замкнули університет на якийсь час, доки все не успокоїться.

В Чехословаччині

були в неділю 27. жовтня вибори до парляменту. У цих виборах показалося, що сили комуністів у Чехії маліють (в році 1925 мали 41 послів, а тепер вибрали лише 30), а натомісць зросли народні соціялісти і соціялдемократи. Українці на Закарпатській Україні не вибрали ані одного посла, щирого націоналіста, хотяй така листа була. Натомісць вийшов послом один українець соціяльний демократ і один комуніст, один мадярон, або просто сказавши „хрунь“, і два, що кандидували на листі чеських аграрників (хліборобів), яка схиляється до москвофілів.

В Хорватії

виарештували серби богато свідомих хорватів, які змагають до самостійности Хорватії. 1. і 2. листопада збиралися хорвати на цвинтарях для вшановання памяти хорватських поляглих і колишнього голови Хорватської Народної Партії, Радіча, якого перед роком убив у парляменті сербський посол Рачіч. Сербська (югославянська) поліція розганяла Хорватів з цвинтарів і арештувала около 300 осіб.

З Росії

доходять відомости що там далі є суперечки між теперішним дійсним диктатором більшовиків Сталіном, а його товаришами. Дійшло до того, що навіть тесть Сталіна, Др. Шмераль (чеський комуніст), що його дочка є жінкою Сталіна, утік тепер з Москви, бо боявся свого зятя. В Москві розстріляли недавно 12 люда.

На Україні

більшовики виарештують дальше богато українських селян і інтеліґенції, підозріваючи їх в якійсь змові проти більшовицької влади.

Цікаве, що тепер більшовики вже перестають поселювати жидів на Україні. Їх поселювали головно на полудні і будували там для них кольонії. Та що часто траплялися випадки, що селяни нападали на жидів, то вже й тепер самі бояться там поселювати. Їх налякало те, що тепер діється в Палестині, і бояться, що колись українці можуть їх нищити так, як у Палестині араби.

Ми писали нераз про великий край

Індії

(в полудневій Азії), в котрім Анґлія панує від соток літ. Цей край заселений величезним народом гіндусів, яких є сотки міліонів, і ці гіндуси вже від кількайцяти літ домагаються, аби анґлійці забралися з їх землі. Своєю свідомістю довели тепер до того, що Анґлия вже чується змушеною дати гіндусам автономію (самоуправу) і це проголосив недавно анґлійський віцекороль (намісник в Індіях). Отак народи поволи визбуваються чужої влади, а роблять це своєю свідомістю і працею над собою та єдністю.

В Афґаністані

новий король зачав своє урядовання тим, що казав розстріляти того Габібулу, що повстав був проти бувшого короля Аманули і короткий час сидів на престолі, аж доки його не побили і не зловили. Розстріляли також і 11 його ґенералів. Цікаво, чи тепер настане вже спокій у тім краю.

Вірш про наш Календар

Немов сонце золотее,
Зійшло на світ нині,
Появивсь „Золотий Колос“
В щасливій годині.
Бо засяв він так між нами,
Що і не згасае,
А промінням своїм чудним
В кождій хаті сяє.
Освітлює маловидів,
Слух глухим вертає
І душі дає розраду,
Хто його читає.
Бо це „Народньої Справи“,
(Скажу на ввесь голос:)
Є календар найцінніший —
Цей „Золотий Колос“
— — — — — — — — —
Як лиш він в нас появився,
Всі його купують,
Й розібрали так, що третий
Наклад вже друкують.
А як вийде третий наклад
Календаря з друку,
То купіть його, бо бракне,
Даю на це руку!
І читайте його пильно,
Як „Народню Справу“,
Нехай він Вас допровадить
У щастя і Славу.
Хай ці звуки золотії,
Ці ясні науки,
Визволять Вас з недостатку
Із журби — тай муки.
І ще скажу одно слово,
Пани редактори,
Постарайтесь цей Календар
Взяти з друку скоро.
Пустіть його в світ широкий,
Хай народ читає,
Бо й тепер уже на нього
Тисячі чекає.
Нехай славний у нас буде,
Цей „Золотий Колос“,
Нехай він нас просвіщає
На ввесь душі голос.
Хто його еще не має,
Хай купить негайно,
Бо свого не дасть нікому
Козак

Смик Михайло.

Що чувати в нашім селі

Мусимо скасувати коршму! З Фирлеївки, пов. Золочів пишуть: Ще у вересні 1928 року був у селі пл.бісцит (голосовання) проти коршми в селі. За скасованням коршем голосувало 376 громадян, а проти було лише 40. Та минув рік від голосовання, а коршми як стояли, так стоять. Тому громадяни звернулися у вересні цего року з просьбою до громадського уряду і до староства в Золочеві, аби цю справу приспішити і заборонити коршмам затроювати село алькоголем. В просьбі до уряду громади пишуть громадяни м. и. так:

„Хвальному Урядови Громадському відоме нещастя яке нам селянам наносять згадані коршми. Ми селяни оремо і сіємо і в поті чола збираємо хліб на те, щоби сяк-так пережити та податки оплатити. Вже при зборі на загоні обраховуємо свої мізерні приходи і порівнуємо до великанських розходів, які на нас вдома нетерпеливо ждуть. Якеж здивованя та огірченя огортає кождого з нас, коли заїдемо на загін по снопи? Одному вкрали півкопу, другому двайцять, третому копу, четвертому пятнайцять, пятому десять снопів і так далі. До часу привізки снопів до стодолів, обкрадуть вже на загоні майже кождого селянина. Яка це велика страта! Ще несухі снопи мусять селяни звозити до стодолів, бо бояться злодіїв. Несуха солома скоро псуєся і ненадаєся на пашу для худоби. Подібно діеся зимовою порою. Всім відомі численні вломи і крадіжі, поповнені минулої зими, в нашій гром ді. Кілько їх було годі почислити. Кілько було ту плачу і нарікань ограблених? Бо ту були крадіжі на великий розмір Неодному викрали кілька кірців збіжа з комори, та лишили його серед лютої зими без хліба.

Що за причина, що в нашій громаді поширилося злодійство, яке нищить нас до живого? Ми пересвідчені, що в нашій громаді ще ніхто не голодував, щоби ради куска хліба допускався вломів і крадіжі. І приходимо до переконання, що причиною нашого лиха є коршми. Через ті коршми псуєся молодіж і допускаєся крадіжі лише на те, щоби роздобути гроші на пиво і горівку. Батьки мусять з болем приглядатися синам, які в коршмі пють і голови собі розбивають, та заколочують спокій в селі, замісць культурно працювати по освітних товариствах. Ми селяне затріВожені цею гидотою, бо псуєся наш невинний цвіт, попадає за нерозважні промахи за двері справедливости, та стає вломаний морально на ціле житя Щоби оборонитися від коршемної зарази та попровадити свою молодіж гідною дорогою до культури, ми селяни Фирлеївки просимо Хвальний Уряд Громадський потвердити нам вірність, ту нами селянами, заподаних фактів.

Ту просьбу долучуємо як прилогу до додаткової просьби до Старости в Золочеві, з домаганям негайно скасувати в нашій громаді обі коршми, та заборонити продажу алькогольних напитків в Фирлеївці.

Подібну просьбу з потвердженням громадського уряду вислало село і до староства та жде нетерпеливо, як староство цю справу полагодить. В кождім разі будемо боротися з коршмами аж до доброго успіху, аж доки не викинемо тої отруї з села. І не застрашуть нас погрози коршмаря Шмілка, який кричав на дорозі до Олекси Крита: „Памятай, що тобі повідає Шмілка у вівторок рано: Я тебе зітру і порівнаю з зомлею!“ і при тім показував рукою до землі. За такі погрози Шмілко може відповідати перед судом. А таки ми його горівку скасуємо, а не він нас!

Громадяни.

———

Заборона Т-ва „Сокіл“ в Лютовисках і в Журавині. Староство в Ліску розвязало в вересні Т-во „Сокіл“ з Лютовисках і з Журавині, подаючи за причину, що товариства не беруть участи в ратунку при пожарах, що відбувають недозволені вправи на військовий спосіб і що не мають сикавки. Треба знати, що ці товариства були першими і одинокими того роду товариствами в цілому ліському повіті.

———

Не зражуємося перешкодами. З Тростянця, пов. Долина пишуть: В неділю 3. X вечером в господаря Івана Гошовського зібрався гурток хлопців і читали „Народню Справу, а також статут „Сокола“, котрий собі спровазили, бо мали замір заложити в селі Т-во „Сокіл“. Підчас читання статута ввійшов заступник комєнданта поліції з Турі великій, пост. Олійник, і хотяй крім часописи і згаданого статута на столі не знайшов нічого, накинувся з лайкою на присутних, що він все чув і знає, що тут робиться, що то не вільно знаходитися разом більше як тром особам, і подібні речи, грозячи арештом. По тім всім позаписував всіх присутних (6 осіб) і забрав статут Т-ва „Сокіл“, а мимо домагання не видав навіть посвідчення. Случай цей не відстрашив однак гурток наших свідомих селян, бо чейже читати собі ґазети і статути не є нічого протизаконного.

Селянин.

Переписка і всякі поради

Сумнеі дописі з села Горожанки пов. Підгайці про ту напасть у Кінчаках Старих, пов Станиславів і про арештовання вічевиків у Горожанці не можемо помістити з відомих причин. Цілу допись передаємо до „Народної Канцелярії“, аби наші посли внесли інтерпеляцію.

Допись зі Скваряви, пов. Золочів вияснила нам справу ухвали даровання площі під польську читальню і під український Нар. Дім. Признаємо Вам, що в данім випадку — ізза деяких темних одиниць і на жаль того місцевого інтеліґента, який не тримає з свідомими людьми, Ви зробили те, що могли, і цим відкликаємо свою відповідь дану Вам у ч. 37, яка могла Вас скривдити. Ваші заміри були добрі. А сором тим, що шкодять власному добру.

Дописувач з Білоберегів на Волині. Дуже радіємо, що є там така свідома людина, що заохочує людий до культурно-освітної праці. Але тому, що ми не знаємо того чоловіка, просимо постаратися, аби про нього написала ще Ваша філія „Просвіти“, тоді дуже радо помістимо допись про його діяльність на гарний приклад другим.

Коли орати під ячмінь? Старайтеся зорати поле в осени. На весну руште його культіватором (ралом) і засійте ячмінь. Другий раз переорювати поля з весною не треба.

Вежі по полях, на що вони? Таке питає один наш передплатник. Як це є деревляні вежі, подібні до піраміди, то їх будує військо або так званий картоґрафічний уряд, як робить карту з цілої околиці. Такі вежі будують на найвищих місцях, аби було добре видно та можна було міряти віддаль при помочі спеціяльних приладів.

Хто мусить бути обезпечений в „Касі хорих“? В Касі хорих мусить бути обезпечений кождий робітник, кождий приватний урядник, коли працює в якімсь місци довше, як тиждень. Зголосити до обезпеки має той, хто його приймає. Тому громадські уряди повинні зголосити писарів, церковні комітети дяків, кооперативи крамарів. Оплата залежить від платні. Дві пятих тої оплати повинен платити обезпечений, а три пятих той, що наймає обезпеченого.

Як хто не побирає платні готівкою, лише в натурі, наприклад збіжем, за того працедавець всьо платить.

Дописувач з Мартинова старого пише про те, що в селі нема порядку а деякі члени зверхности громадської так запиваються, що аж за чуби водяться. Школи не будують і учитель немає де мешкати. Сумно в селі. Як буде веселійше, напишіть,бо таке, як є тепер, не варто описувати.

318 запомог по 120 золотих

На суму 38.160 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 306 до 318-ої?

306. Ковжук Василь, Воротнів пов. Луцьк, корова впала 26 вересня.

307. Демянюк Всеволод, Ярословець, пов. Грубешів, корова впала 8 жовтня.

308. Гулич Михайло, Команьча пов. Сянік, корова впала 12 жовтня.

309. Закалюжний Михайло, Будьнів пов. Бібрка, корова впала 16. жовтня.

310. Гладиш Яцко, Розворяни пов. Перемишляни, корова впала 17. жовтня.

311. Загульський Микола, Розваж пов. Золочів, корова впала 19. жовтня.

312. Гриньків Петро, Летня пов. Дрогобич, корова впала 21. жовтня.

313. Цимбалко Андрий, Поздяч пов. Перемишль, корова впала 23. жовтня.

314. Фурдзин Василь, Підгородці пов. Сколе, корова впала 25 жовтня.

315. Карас Семен, Журів пов. Рогатин, корова впала 24. жовтня.

316. Івасів Гринь, Вістова пов. Калуш, корова впала 28. жовтня.

317. Дмитрів Василь, Утішків пов. Золочів, корова впала 31. жовтня.

318. Дзюбайло Гринь, Дроговиж пор. Жидачів, корова впала 22. жовтня.

Ці всі пошкодовані в день випадку були вже принайменше по місяцеви нашими передплатниками, а їх посвідки свідчать, що вони сповнили всі умови, потрібні для одержання запомоги. Тому признаємо їм запомоги по 120 зол., з тим, що гроші (по стягненю цілорічної передплати) вишлемо за 14 днів.

Кому не можемо признати запомоги?

Яким Бродюк продав корову на заріз.

Артим Яким, мав заплачену передплату до 30. вересня і найдалі при кінці вересня мав відновити передплату. Того не зробив, бо аж 23. жовтня вплатив 3 зол., а корова впала 21. жовтня, отже в часі, коли передплата взагалі не була заплачена.

Ребрик Антін, корову продав на заріз ще 4. вересня, а нам про те доніс аж 25. жовтня.

Ганусенько Іван, заплатив передплату лише до кінця вересня, а корова впала дня 23. жовтня, отже в часі, коли вже передплата надалі не була заплачена.

Граничка Гринько заплатив передплату до 30. вересня і найдалі при кінці того місяця мав вислати дальшу передплату. Того не зробив, бо вислав аж 8. жовтня. Корова впала 27. жовтня. Отже від висилки передплати до дня випадку минуло 20 днів, а треба, щоби минув найменше місяць.

ПОДЯКИ.

Дальші подяки за одержану запомогу прислали до Редакції оці передплатники: Стефан Ветлинський, секретар громади, Воля Віхова п. Ліско — Іван Моравський, Миклашів пов. Львів, — Василь Данилів, Кадобна пов. Калуш.

—о—

НОВИНКИ.

КАЛЄНДАР НА ТИЖДЕНЬ.

Листопад 17 — 23.

17. Неділя, 26 по Сош. Йоанікія
18. Понеділок, Галактіона мч.
19. Второк, Павла еп. Клявдія
20. Середа, Єрона, Лазаря
21. Четвер, **Собор. св. Михаїла Арх.**
22. Пятниця, Онисифора
23. Субота, Ераста, Ореста.

Увага! Свята в скобках (—) є тільки православні, а всі инші спільні для українців-католиків і православних.

Зміни місяця. Повня

17. листопада, нів 1. грудня.

Погода в листопаді. Столітний Календар віщує: з початку місяця ранками мрачно (так і було), але дні погідні, в другій половині місяця хмарно і вітри, дощ, під кінець студено і можливий сніг.

Як нарід приповідає:

- Осінь на сорокатім кони їздить.
— Осінь сороката! (Тому наш Сорокатий має в осени щастя: вітом його вибрали!)
— Тепер ложка води а цебер болота.

— **Панахиди.** 3. листопада відправлено панахиду за поляглих в селі Радча пов. Станиславів. Підчас панахиди зібрано 56 зол. на Українських інвалідів, і вислано чеком Інвалідів. Торжественні панахиди відправлено також по богатьох инших селах і містечках, та по більших містах, як Станиславів, Коломия, Тернопіль, Перемишль, Бережани, Самбір, Старий Самбір і в инших. Усіх дописів про панахиди не можемо містити, а причини відомі. Про всякі перешкоди і святотацькі псоти наших противників пишіть до „Народної Канцелярії“, Львів, вул. Костюшка 1., щоби наші посли вносили інтерпеляції в цих справах.

— **Кооперативне свято.** 3. листопада відбулося величаве Кооперативне свято в Бусовиськах пов. Самбір.

— **За козацький стрій.** 16. липня на одним весіллю в Добромирцях пов. Збараж були дружбами Микола Сивий і Михайло Гуменний, і оба виступили в козацьких строях. На донос поліції Старосто в Збаражі прислало обом 20. серпня наказ карний (20. зол. або 4 дні арешту) з правом протесту до 7 днів устно або письменно. Оба дружби внесли устний спротив і їм сказано, що розправа буде в Тернополі. Переслухано їх 23. серпня в Збаражі, але до нині жадної розправи не було.

— **Поручник застрілив капітана.** В Ярославі була в неділю 3. листопада забава офіцирів. На тій забаві посперечався чогось капітан Шафран з поручником Новотним і вдарив поручника. Поручник витяг револьвер і застрілив капітана на місци. В Лодзі застрілив якийсь чоловік у військовім однострою капітана Яновского, що був заступником окружного команданта стрільців („Стшельцуф“). Убійник втік. Причина вбийства невідома.

— **Загальні Збори Філії „С. Господаря“ в Судовій Вишні** відбудуться в середу 20 листопада о год. 11. перед полуднем. Проситься о численну участь, бо будуть вирішуватися дуже важні господарські справи.

— **Злочини і випадки.** В стодолі Вол. Тесельчука в Побережанах, грубешівського повіту, вибух пожар. При ратованню знайшли там люди трупа мужчини, в якім пізнали зарібника Стефана Сташука. Слуга Тесельчука, Стефан Третяк, признався, що то він убив Сташука, аби його обрабувати, а потім підпалив стодолу, щоби затерти по собі всі сліди злочину. — В Ниновї дол. пов. Долина посварився Олекса Мельник з своїм братом Андрієм за межу. Андрій не давав Олексі орати, кажучи, що то його ґрунт. Тоді Олекса вирвав кіл з дротяного плота і вдарив Андрія по голові. Андрій згинув. Якто страшно засліплює людий ненависть. Чи нема на те иншого способу, аби без кровопролиття доходити своїх прав за межу і то ще з рідним братом? — В Добромилю пов. Холм ударив Станіслав Мазур свого батька Михайла по голові, батько дістав затрослення крови і вмер. Причиною було це, що син домагався якогось спадку, а тато не погоджувався. До хати Петра Чугая в Товщеві пов. Львів стрілив хтось крізь вікно і забив Петра на місці. В Зубрі п. Львів запалився в кількох місцях маєток міста Львова. Згоріли три стирти сіна, огонь в инших місцях загашено. Підозрівають, що огонь хтось підложив. — Польські ґазети пишуть, що в ночі з 4 на 5 листопада закрався хтось на площу військових літаків у Скнилові коло Львова, увійшов до шопи (ганґари), полив один літак якимсь плином і підпалив крила літака. Літак почав горіти, це побачив вартовий і загасив огонь. В крилі літака вигоріла діра. Хто підпалив, не знати, і не знати ще напевно, чи пожар взагалі вибух з підпалу.

— **П. Т. Дописувачів просимо** не дивуватися, коли побачуть деякі свої дописи сильно скорочені і обкроєні, — мусимо так робити, бо обавляємося конфіскати, через яку ми немогли би нашим читачам правильно висилати ґазети, поминувши вже великі кошта і втрати, на які наражує нас кожда конфіската.

— **83 роки пролежав труп у леді.** Один німецький молодий селянин в Тиролю вибрався тому 83 роки в дорогу до міста. По дорозі звалилася на нього снігова лявіна з гір і засипала його. А що це діялось в високих горах, де на стоках гір лежать вічні леди, то того селянина не могли відшукати. Аж випадково цего року при якійсь роботі відгребали робітники трупа якогось молодого чоловіка. Збіглися люди і один 89 літний старець пізнав, що це є труп його батька, який пропав тому 83 роки. Труп заховався в леді такий свіжий, начеби він замерз таки день перед тим. Лише одно здивувало всіх: син сказав, що батько вибрався в дорогу підголений, а труп мав довгу бороду. Отже видно, що волося людини росте ще довго по смерти.

— **Жертви на добрі цілі.** Наш муж довіря в Грабівци п. Сколе зібрав між добрими людьми і прислав до Редакції суму 36·90 зол., з того 17·65 з. для „Рідної Школи“ а 19·25 для Українських Інвалідів. Честь йому за це і жертводавцям! Наш передплатник Гриць Теслюк в Романівці пч. Бірки вел. зібрав на весіллю у мужа довіря Ф. Дідуха 16. червня 5 зол. на Нар. Дім в Романівці, 4 зол. на фонд „Нар. Справи“, 4 зол. на Рідну Школу і 4 зол. на Укр. Інвалідів. Гроші прислав до Редакції (крім 5 зол. на Н. Дім, які зложив зараз в Комітеті Будови). Гурток молоді в Олексинці пов. Кремянець прислав 31·70 з. на „Р. Школу“. Честь усім жертводавцям!

— **Не жалуймо датків на церковцю в Севорогах!** О. парох Райх з Ілавча повіт Теребовля прислав до Редакції 21·25 зол., які зібрав у своїй церкві на будову церковці в Соворогах коло Перемишлян, яку зруйнували бандити, і кличе села, Глещаву пов. Теребовля і Сороцко пов. Скалат, аби зложили жертви на церковцю. Редакція зі свого боку взиває всі села і наших еміґрантів за морем, аби запомогли Севорожан, щоби вибудувати муровану церковцю. Жертви треба посилати на адресу: „Центробанк, Львів, Ринок ч. 10. ч. книжочки 8820, або: Микола Гетьман в Севорогах п. Перемишляни. Збірку з Ілавча ми вже переслали на адресу „Центробанку“.

— **На що збирає?** З Печеніжина пишуть нам, що по селах Печеніжинщини ходить якийсь Людвіґ Круліковскі і збирає гроші, збіжжа і инші пожертви, кажучи, що збирає на церкву. Дописувач остерігає людий, бо той пан **не на церков**, збирає, а на що, то він сам знає.

— **Засуди.** Львівський суд засудив Михайла Снука на 5 місяців тюрми за те, що заплатив Марії Генор з Мостів Великих за свиню фальшивими грішми (180 зол. 20-золотівками).

— **Убійник на волі?** Посол Вислоцький пише нам, що в місочку Козині пов. Дубно трапився випадок забійства. Убитим є 60-літний селянин з Носовиці Іван Харунь, а убійником - згідно зі свідоцтвом свідків мае бути шинкар Мечислав Малолепши, але його ще не потягнули до відвічальности. На жаль п. посол не подае нам причини, ізза якої М. Малолепши мавби вбити Харуня в своїм шинку.

— **Обікраля почту.** У Вишневі коло Стрижева вломилися невідомі люди до почтового уряду і забрали гроші й грошеві листи на суму около 5000 зол.

— **Хтось кинув бомбу на постерунок.** Минулого тижня з пятниці на суботу кинув хтось крізь вікно на постерунок поліції в Підгородищу коло Бібрки бомбу. Бомба знищила рами вікна, телефон і бюрка. Пишуть, що арештували двох людий, яких підозрівають у тім замаху.

— **Пожежі.** В Потуричах коло Сокаля згоріли 4 стирти збіжжа в маєтностях Дідушицких. Шкода виносить 12 тисяч. В Волиці Конаровій пов. Сокаль згоріли тої самої ночі 4 стирти збіжа Маріяна Курчинського. Шкода виносить також 12 тисяч. — На фільварку в Острові коло Бібрки згоріла стодола з 700 копами пшениці. Шкода виносить 42 тисячі. — В Романові коло Бібрки згоріла стирта сіна, вартости 1600 зол. в добрах Потоцкого. — В Чернихові коло Рудок згоріли господарські забудовання Качановского і Й. Доморадзкого. Шкода виносить 24000 зол. Польські ґазети пишуть, що майже всі ці пожежі вибухли від підпалу. — В Позлядичі згоріли три стодоли зі збіжжам.

— **Поможім нашим людям.** В Українській Господарській Академії в Подебрадах (Чехословаччина) є 40 студентів-еміґрантів, що учаться в холоді і голоді, бо не дістають від нікого помочі, а Чехи вже не дають нашим еміґрантам стипендій. Щоби помогти тим студентам, утворився при Академії Благодійно-Допомоговий Комітет, який збирає датки на прожиток для тої бідньої молодіжи. Цей Комітет просить усіх свідомих людий, щоби помогли і навіть найменші лепти посилали на адресу: „Hospodarska Akademija, Podebrady, CSR“ з дописною „На убогих учнів“.

— **Фальшують живність.** Комісия маґістрату у Львові прослідила набіл, муку, мясо і инші артикули живности, які продаються на ринку і по крамницях у Львові і вислідила богато випадків фальшовання живности, головно масла, смальцю і ковбас. В маслі знайдено в деяких продавців марґарину, смалець у деяких різників був змішаний з бавовняним товщем, а в 10 ковбасах знайдено картофляну муку.

— **400 купців-шахраїв в однім Львові** Підчас контролі ваг у Львові, сконфіскували уряди у Львові за один тиждень 400 ваг, бо були фальшиві. Одна вага мала тягарці, що не доважували на кождім 1. кґ аж пів фунта, вкінці тягарці у других купців недоважували від 1 деко до 10 дека. Нічого дивного, що львівські купці так богатіють. Вартоби тому контролю перевести по всіх містах і частійше.

— **Впав літак.** В Ґрудзьондзу (на польськім Поморю) впав військовий літак з висоти 1000 метрів і розбився. Летун Радковскі згинув на місці. Причиною упадку було те, що як летун виконував з літаком усякі штуки, то відірвалося одно крило.

— **Смерть 93-літнього ґенерала.** У Відні вмер колишний австрійський ґенерал Гальґоці. Він був перед війною довгий час комендантом Перемишля у рандзі „фельдцайґмайстра“ (майстер зброї) і належав до найбільше улюблених ґенералів цісаря Франц-Йосифа (майже його ровесник). Генерал дожив до 93 літ життя.

— **„Файно“ пописуються.** Один Ключівський чол вік нарікає, що як люди вертали з Кооперативного свята в Коломиї (29 IV.) до Ключева і переходили через село Вербіж вижний, то годі було перейти, бо пяні парубки гналися за людьми з друками аж за село. Дописувач подає нам назвища тих пянюг і бачимо, що між ними є і парубки і жонаті, навіть два радні! Встид і сором тим одиницям, що поводяться, як батяри, і наносять встид цілій своїй громаді!

— **Метеор упав на весільний похід.** В сербськім селі Зевзон ішли молоді до шлюбу. Коли зближалися до церкви, нагло з гори впав на похід розпалений метеор, забив одного і ранив кількох гостий. Люди уважали це за злий знак і обійшли з процесією ціле село. (Про метеори написали ми в попереднім числі новинку).

До складу й прикладу.

ЯК Я ДАЛІ ВІЙТУВАВ У ТОРБИНЦЯХ

Перший день минув щасливо, а на другий зранку входить в мою хату Шльойма тай говорить: „Панку! Ви учора ухвалили мій коршма валити, чи не можна так зробити, щоб не голосити?.. Я вже того, пані вуйці, ніґди не забуду, усе зроблю, що захцеце, не жаль мені труду. В мене давно начельніки по сотці приймали, я вам дві дам, або й штири, як буде замало. Тільки киньте, пане вуйце, то галасоване, а за те вам вже наш панбіг дадуть пановане!“

А я Шльойму обертаю, а він щось зітхає, а я його гоп коліном там, де ся сідає!

„Ідіть з хати, пане Шльоймо, бо діла не буде, я так зроблю, як вхвалили в селі добрі люди“!

Пішов Шльойма, аж зігнувся, пішов, як не пишний, а я почав заводити порядки колишні.

Казав містки поправляти, дороги зрівняти, вже не буде худобина ратиці ломати.

Через село самоходи женуть, як ніколи, а я став серед дороги:

„Гов, пани, поволи! Уважайте на худібку, вважайте на діти, тут ми ваших перегонів не будем терпіти! Їдьте собі по Божому, не збивайте хмару і не хляпайте болотом, бо наложим кару“!

Потім кажу всі таблиці перемалювати, що за село, й по вкраїнськи кажу написати.

А в суботу просять хлопці, щоб їм дозвіл дати, у читальні забавитись і потанцювати.

„Добре, кажу, та щоб була забава щаслива, на забаві най не буде горівки ні пива!

„А крім того — на забаву я вам не дозволю, як перед тим не зложите щось на Рідну Школу.

„Най ніхто про нас не скаже, що в Торбинцях дурні, най всі бачуть, що ми знаем про цілі культурні“.

А в неділю проти коршми всі голосували, навіть хорих привозили, щоб голос віддали.

В понеділок вернув буджет назад із повіту, нам счеркнули Рідну Школу і дар на „Просвіту“.

А ми зараз ухвалили зарекурсувати, бо ухвали нам не сміє ніхто касувати.

А в четвер приходить рано з повіту везване: „Ян Срокати нех пожуци све уржендоване! На то мейсце комісаржа тутай назначами, Ян Кендзьорек нех сев займе ґміннемі справамі“.

Посумніли мої радні, а я став казати: „Не бійтеся, я ще далі буду війтувати.

„Це письмо не є до мене, бо це кождий знає, що я не є Ян Срокати, — най його шукає“!

Тай кажу до листоноша:

„Паночку, коханий, заверніть письмо, бо Ян той в селі не є знаний“!

Тай вступив я до читальні ґазети читати, а про дальше ще напишу:

Іван Сорокатий

Пояснюйте всім, яку користь має той, хто передплачує „Народню Справу“!

Господарські справи

Що по чому.

У Львові, дня 11 XI 1929

Ціни збіжжа ті самі, що попереднього тижня. За двірську пшеницю платять 36 до 37 зл., за селянську 33 до 34. Жито 21 до 22; ячмінь 19 до 20; овес 20 до 21; гречка 26 до 27; просо 28 до 29; кукурудза 24 і пів до 25 і пів.

Фасоля біла 80 до 95; 53 до 58; кольорова 40 до 50

Бульба 5 до 7 зол., копа капусти 8 до 13 зол.

Паша. В гуртовій продажі сіно 9 до 10, в дрібній 11 до 13; солома гуртом 5 до 6 зол. подрібно 7 до 11; ґрис пшеничний 13 до 14 зол. (подрібно 20 зол.), житний 12 до 13 зол.

Масло, молоко, яйця

Маслосоюз платив дня 11.IX. за масло експортове солене по 5·60 зол. за 1 кг., за десерове несолене 5·40 зол., за літру молока 0·38-0·40 зол.; за літру сметани 1·90 зол.; за копу яєць 11·50—11·70.

Гроші.

Американський доляр 8·91 до 8·93; фунт стерлінґів 43·49, францускьий франк 35,ґр. швайцарський франк 1·72, австрійський шілінґ 1·25, ліра 0.46, чеська корона 26.ґр.

СВИНІ: Експортова різня Рукера на Знесінню, платила минулого тижня за беконові свині по 2·10 до 2.30 зл. за мясні 1·80 до 2·10, за товсті 2·20 до 2 35 зл. за один кільоґрам живої ваги.

—o—

Господарські пригадки на листопад.

Оріть поле, доки лише можна. Не сміє зимувати ні один незораний загін. Оріть якнайглибше. Але не заволочуйте.

Як худобина ще йде на пашу, то, заки виженете пастися, нагодуйте її сухою пашою. Не виганяйте, доки ще не розтопився іней на траві.

Переконтролюйте ями з бульбою та прикрийте грубшою верствою землі.

Повідновлюйте рови край вашого поля. Де можна, пустіть воду або болото з дороги на ваше поле або сіножать.

Підмоклі сіножати, пасовиська і поля старайтеся осушити, копаючи рови.

Угноюйте сіножати кайнітом та томасиною і заскороджуйте ланцюховою бороною.

Очищуйте деревину в саді, підгноюйте дерева та садіть нові овочеві деревця.

Молоді деревця забезпечіть плотиками або соломяною загатиною перед заяцями та сернами.

Дерева обвязуйте перевеслами або липкими поясами з грубого паперу.

Понаправляйте стайні, пивницю, особливо двері та забезпечіть перед морозами.

Свіжо вимолочене зерно перекидайте та провітруйте, аби не запарилося.

По закінченню полевих робіт треба обчистити плуг, борони та другі машини і скласти в сухе, безпечне місце.

—o—

Пригадки для пасічників

Вулики треба забезпечити матами або загатами, дно виложити житнього соломою.

Вічко звузити цілковито так, аби через него до середини могла пролізти лише одна бджола, а не могли влізти миши.

Направити дошки, аби не затікала вода, не завівало снігом.

Колиж пасіку мається перенести до стебнику, то тиждень передтим треба його випрятати, побілити вапном, викурити сіркою та добре провітрити.

Заздалегідь треба поробити запаси цукру. Можна старатися о знижковий денатурований цукор. В такім випадку най всі пасічники зійдуться разом, і напишуть спільне подання до скарбового уряду при старостві покликуючися на розпорядок міністерства рільництва, Дневник законів 61. позиція 864, з 1928. р. Подання повинен підписати громадський уряд. 1 кг. денатурованого цукру коштує коло 1·35 зол. та має 6 процент піску і 3 процент трачиння.

Чим гноїти в осени під конюшину?

Як хочемо, щоби конюшина другого року добре зародила, то в осени треба її погноїти. Декуди погноюють її звичайним стаєнним гноем. Це не злий спосіб. Але ліпше, замість стаєнного гною, ужити помічних погноїв. Бо їх в осени лекше вивезти, вони дають менше праці і штучні погної можна ланцюховою бороною заволочити, чого зі стаєнним гноєм не можна зробити.

Найліпше згноювати конюшину так: пізно в осени розсіваеться на морґ конюшини 100 до 150 кґ. томасини та 3 до 5 сотнарів кайніту і все те добре заволочується лучче ланцюховою бороною. Де поле трохи низько положене і трохи вогке, можна ще розсіяти разом з тими двома погноями 2 до 3 сотнарі паленого вапна. Але пару днів перед тим треба то вапно прикрити на більших купках землею, аби воно згасилося.

Хто не має ланцюхової борони (вона коштує коло 80 зол.), може ужити замість неї звичайної гиляки. Але гиляка не зробить тої прислуги, що ланцюхова борона.

Хто не міг би цеї роботи виконати в осени, той може її перенести на весну. Але в осени її ліпше робити, бо звичайно ґрунт сухіший і погної, розсіяні в осени, ліпше ділають.

Про управу тютюну.

Треба в осени приготовити поле під тютюн.

Хто хоче на слідуючий рік взятися управляти тютюн, повинен знати з гори о цім що найменша зголошена площа мусить виносити в слідуючому році не менше, як 1000 м.² тоє 1/6 часть нашого морґа (не шістьсот м.₂ як минулих літ:).

Під тютюн треба заздалегідь вибрати місце, яке відповідалоб усім вимогам цеї рослини. Що до плодозміну, тютюн може йти по усіх рослинах, у нас управлюваних. Також тютюновиско сего, або 3-ох річне, підгноєне з осені перегнилим худобячим обірником, компостом, або з весною штучними навозами(про це буде мова під весну) може бути добрим передплодом під тютюн. Щоби тютюн добре вдався, треба вміти вибрати місце на плянтацію, 1) добре в осени обробити ріллю 2) приготовити інспектову землю.

На плянтацію підшукати площу яка булаб природно захищена від вітрів, звернена чолом до півдня (пів денна вистава поля) недалеко води (жерело, керниця, став, потік) поле не дуже низко й не надто високо положене.

Як уже вибрали місце, треба його під зиму глибоко зорати (як поле було у свій час підложене, тотим ліпше про це, однак тепер вже пізно балакати) найліпше, як скиби можна висторцувати одну до другої. Тому так орати, щоб ширина скиби була 1·5 рази ширша, як виносить її глибина. Так зоране поле (не волочити з осені) оставити, щоб земля перемерзла, скиби набрали вогкости із снігів та морозу; земля скрушіє, покільчене насіння бурянів у великій части пропаде, а сама земля стане пухкою. З весною, після розсіяння помічних погноїв, треба пустити в свій час волоку, а в браку цеї легку борону (в поперек бильців зубами до гори) і нею знищиться свіжо покільчене насіння хопти. Як земля висохне, треба її ще поралити культіватором.

Другою, не менше важливою справою, буде подбати з осені про інспектову землю. Хто заздалегідь приготовив компостову землю, то най перемішає її з землею і трачинням, пересушить і перехова до весни. Хто про компостову землю не подбав, то може приготовити ще й тепер землю до заложення розсадників. З місця, де лежить обірник, накопати лопатою (1 штих) цеї землі, перевезти її тачками на подвіря, де найбільше світить сонце. До цеї землі додати ще трохи урожайної землі з городу або призбирати землі, яку нарила кертиця. До цего додати ще трохи піску, трачиння, кільки разів лопатою перемішати, перекопуючи їх так до морозів кілька разів, доки земля пересохне на сонці. Пересушувати якнайдовше, доки не зачнуться сильніші морози. Тоді згорнути землю на купу, щоби перемерзла. Затичити, щоб під весну без труду винайти й добути зпід снігів. Це булоб все, що можна завчасу зробити та мати хоча малу надію на ліпший урожай тютюну.

. Підчас зими треба ще придбати собі дощок, зробити скрині на розсадники та ошклити рями або понатягати на них матиз житнього околота.

А. О. Антонович аґроном.

—o—

Чи ґазом можна витроїти мишій на поли?

Дня 17-го жовтня перевела Спілка Українських Аґрономів пробу винищування мишій при помочі ґазу. Ужито апарату „Дусимиш“ і патронів. Пробу переведено на полях в Скнилові під Львом. Один патрон горів майже пів години і за той час його ґазом можна було закурити мисячі нори пів морґа. В кількох місцях миши, оголомшені ґазом, вискакували з нор і сейчас гинули. В однім місци з одного гнізда вибігло 6 мишій і всі на верху погинули. Богато мишій погинуло в норах і вже не мали сили вискочити на поверхню землі.

Підчас проби зауважено, що ґаз, пущений в одну нору, розходився попід землю пару метрів довкруги. Зауважено також, що на менше навіджених мишами ґрунтах вистарчилоб 5 до 3 патрони (один набій коштує півтора золотого, а як купується богато, наприклад 50 штук, то лише майже по золотому). На сильно замишивлених загонах потрібно 4 до 5 набоїв на морґ. Найліпше булоби, якби всі селяни якогось кута по черзі дусили мишій. Треба зачинати з одного місця і все посуватися проти вітру. Перед тим треба свіжі нори повитичувати коликами, аби скоро можна було переставляти апарат (подібний до великої сикавки і коштує 15 зол. та вистарчає на ціле село) з одної пари до другої.

В краю цеї осени вже в богато місцях дусять ґазом мишій. Варто, щоби з усіх сторін подали висліди, а ми їх подамо в „Нар. Справі“.

—o—

Дрібні поради

Як нищити блохи

Як де замножилися блохи, то це доказує, що там в хаті брудно і нехарно. Бо блохи множаться там, де богато сміття, пороху і куди не засягає мітла. Аби їх збутися, треба добре прятати хату, провітрювати, постіль і одежу, білля, як його переться, варити. Солому в ліжку частійше зміняти.

Дуже добре нищить блохи, мухи та блощиці „фліт“ або „фліт—токс“; фляшочка півлітрова коштує 6 зол. а шприцка 3 зол.

Чи можна їсти мясо затроєної птиці?

Буває, що хтось троїть затроєним зерном миши тай заразом потроїть курий. Аби таке нещастя не лучалося, треба затроєну пшеницю сипати так глибоко до мисячих нор, аби кури не могли визбирати. Для ще більшої безпеки треба зверху нору чимось прикрити наприклад ріщем, дротяною сіткою.

Мясо затроєної птиці так само шкідливе, як зі здохлої. Крім того воно ще ділає отроюючо. Тому не можна його споживати.

Де і як можна будувати керницю.

Польський будівельний закон точно визначує, де і як можна будувати керницю. І так на межі можна будувати лише тоді, як вона має бути спільною для обидвох господарів-сусідів. Для себе самого можна будувати керницю що йно 5 метрів від межі. Від стайні, гноївки і виходку мусить керниця бути віддалена принайменше 10 метрів.

Стіни керниці мусять бути з такого матеріялу, аби нечистота з дooколичного ґрунту не могла крізь них пройти. Тому закон поручає бетонове цембрине, або цементовий мур. Колиж дається деревляне цембровиння, то поза ним треба керницю обложити до глибини півтора метра під поверхнею землі верствою на 15 цм. грубою.

Само цемровиння повинно виставати принайменше 1 метр понад землею. Як воду добувається при помочі помпи, то цембриння повинно виставати понад землю принайменше 10 цм. і мусить бути прикрите дошками або бетоном.

Ґрунт довкруги цемровиння повинен бути вивищений і легко спадати на боки. Один метр від цимровиння повинен ґрунт бути вимощений камінним або цементовим бруком, або 20 цм. грубою верствою добре вбитої глини.

Не треба пригадувати, що керницю треба чайстійше чистити та черпати воду лише чистою посудою.

Аби вам не перемакали чоботи.

Відважте собі фунт льняного олію, до цього насипте розтертої на порошок каляфонії і легко підгрівайте все те на огні та мішайте. Як вже добре вимішаєте, посмаруйте кілька разів тою мастю підошву та шви. Але другий раз смаруйте що йно тоді, як підошва висохла по першім разі. За другим або третим разом, останнім, посипте ще трохи вогку підошву острим піском. Вона стане як зі сталі і не буде ані припускати вогкости, ані не буде дертися.

—o—

Великанський воздушний корабель літає.

В понеділок, 21. X. відбув перший пробний лет найбільший літак світа. Його збудували німці і назвали „До X“. Це вже не бальон, а звичайний літак, тільки дуже великий. Малий літак має напереді один, або два мотори і один або два пропелери (шруби) для лету. „До X“ має аж 12 моторів і 6 великих пропелерів. Крім того „До X“ є водним літаком, значить може сідати лише на воду. Є він отже направду крилатим кораблем, що може пливати по воді і літати у воздусі.

Підчас першого пробного лету, що тревав одну годину, віз „До X“ 169 осіб і бензини на 1200 км. З води боденського озера піднісся після трьох чвертий минути, а як відбув лет, то сів на воду так легко, що подорожні навіть не чули, коли корабель сів на воду. Після щасливого пробного лету зачне „До X“ літати до далеких країв і буде перевозити людий та почту. Ним літати, здається, безпечніше як „Цепеліном“, бо має більше моторів і ушкодження одного або двох цілком не спинює лету, а крім того він своїми розмірами далеко менший від Цепеліна і не боїться так вітру та бурі, як Цепелін.

—o—

Американські хитруни.

В Америці не вільно пити ані продавати горівки. Але пияків з давних часів є ще богато і вони мають страшну спрагу за алькоголем та добре за нього платять. Тому перепачковують богато горівок зі сусідних держав. Найбільше перепачковують з Канади. Недавно викрили таке хитрунство пачкарів: Там, де між Канадою а Американськими Зединеними Державами пливе велика ріка св. Лаврентія, там пачкарі в ночи перевозили з Канади алькоголь в двох підводних лодках. Обидві лодки припадково зловили.

В другім місці пустили з Канади до Америки по дні ріки руру і тою рурою мали спускати горівку з Канади до Зединених Держав. І це хитрунство відкрили. Але скільки хитрощів не можна відкрити!

—o—

Більшовицький тиждень.

Більшовики скасували 7-миднєвий і завели в себе 5-дневий тиждень, 4 дні праці а пятий відпочинку. Але той пятий день не буде днем відпочинку для всіх, тільки для декого. Бо більшовики завели по всіх фабриках безперервний час праці. Значить, фабрика буде працювати без перерви, тільки в пятьох днях в році буде праця цілковито припинена, а саме підчас більшевицьких свят, що припадають 1. і 2 травня, 7 і 8 листопада та 22 січня. Кождий робітник буде працювати чотири дні а 5 дня буде відпочивати одні одного дня, другі другого, і так далі. Кождий день буде днем відпочинку для одної партії робітників. Таким чином більшовицький рік буде мати 72 тижні по 5 днів, а 5 днів свят, то разом 365 днів. І ті дні в тижні поназивали по свому такими назвами, як „Ленінск“, „індустріялізація“ і тому подібне.

—o—

Садім деревину!

Осінна пора дуже надається до закладаня садів. Навіть рай, де жили Адам і Ева, був не чим иншим, а великим садом. Наші люди не знають, що морґ землі, засаджений овочевими деревами приносить тільки користи й доходу, що двайцятьпять морґів обсіваних збіжем. На морґ саду садиться 70 яблунь або 78 груш, а около сотки слив, черешень, вишень. Коли тепер посадимо в осени 4 літні щепи, то за 3-4 роки оплачують свою ціну купна і заложення саду а за 10-12 літ дають доходу, який рівнається 25 морґам поля. Коли засадимо тепер в осени щепи молоді, то можемо між ними управляти кілька літ всяку ярину доти, доки сад не дасть нам вище згаданих доходів, рівнаючися 25 кротному доходови з такого самого кусника поля. Отже ризика нема а сад поправить долю наших малоземельних господарів! Садіть дерева, робіть собі рай.

Й. З.

Утримання армії.

В буджеті міністерства військових справ на 1930/31 рік є поданий чисельний стан польської армії і кошта її утримання. Армія поділена на 30 дивізій, жовнірів є 210.966, підофіцирів 32.600, а офіцирів 17.905. На утримання армії предвиджено суму 837 міліонів 216 тисяч 226 золотих. Минулого року були кошта утримання на 25 міліонів менші.

ТОРБИНКА СМІХУ

Пяному двоїться.

Батько з сином сидять у коршмі і син питає:

— Батьку, по чім пізнаю, що я вже пяний?

— Дивися, сину, там сидить двох людий. Як тобі буде здаватися, що там є четверо люда, то це знак, що ти вже пяний.

— Алеж, тату, там сидить лише один чоловік!

Не буде кривди?

— Іване, позич мені 10 золотих!

— Позичу тобі, Петре, лише 5.

— А то чому?

— Бо має мені пропасти десять золотих, то краще, аби тобі пропало пять, а мені пять. Нікому не буде кривди...

Николин спадок.

— Чи ви чули, що як Никола вмирав, то увесь свій спадок віддав сиротинському притулкови?

— А богато того було?

— Десятеро дітий!

НАШІ АРТИСТИ.

Це є члени Аматорського Гуртка при Читальні „Просвіти“ в Юнашкові пов. Рогатин. Гурток дав уже богато удатних представлень. На жаль до Гуртка ще належить дужо мало молодіжи. Варто, щоби й другі свідомі хлопці і дівчата пристали до цего гуртка і працювали на потіху і славу села.

Відподальвий редактор: Лев Чубатий. Видавець Іван Тиктор.

З друкарні Щасного Беднарского в аренді „Кооперативи Ґрафічного Промислу“ у Львові, Ринок 9. Телеф. 76-14.

СТАВАЙТЕ В БЕЗКОНЕЧНИЙ РЯД!

Чи знаєте, що у Львові виходить українська селянська ґазета. що зветься:

??? „Народня Справа“ ???

„НАРОДНЯ СПРАВА“ виходить кождого тижня під неділю і приносить вісти з цілого світа, а головно пише про те, що болить український нарід, а зокрема українського селянина та вчить, як то з лихом, що насіло на український нарід боротися.

„НАРОДНЯ СПРАВА“ вчить, як боротися на політичнім, господарськім, культурнім, шкільнім полі і як доходити до сили, якої нам так дуже бракує. Бо тепер такий світ настав. що тільки сила в світі має значіння. Крім цього ілюстрації з життя і поступу краю і цілого світа прикрашують кожде число „Народньої Справи“

„Народня Справа“ звертає головну увагу

на господарське піднесення наших селян, бо минув вже той час що можна було говорити, що „я так господарюю, як мій дід і прадід“. Тепер голод за плечима більшости наших селян і кожний мусить шукати за рятунком“.

„НАРОДНЯ СПРАВА“ стає приятелем, дорадником і розрадою. Повіє в хаті новим духом, ввійде в Ваше серце надія, а Ви почуєтеся сином великого 40-міліонового Українського Народу, перед яким світла надія і могучість.

„НАРОДНЯ СПРАВА“ приносить не тільки ту одну користь. Ми так устроїли що

кождий передплатник „Народньої Справи“ дістане запомогу 120 зол.

в случаю, коли йому згине штука рогатої худоби. Виплачувати запомогу будемо тільки таким передплатникам, які є власниками не більше як 4 штук худоби. За упавші штуки від пошести-епідемії, як також за телята і ялівки нище 2 років, не будемо покищо виплачувати допомог. Щоби мати право одержати допомогу, треба бути найменше через один місяць передплатником „Н. С.“ і найменше 14 днів власником упавшої штуки. Поширення нагород на всю рогату худобу та їх підвищення буде залежити від кількости передплатників, це є від зрозуміння широких мас нашого селянства великої орґанізації, де горою клич „В єдности сила“. Хто має обезпечену худобу при кооперативі, читальні чи деінде, то це зовсім не перешкоджує бути передплатником „Народньої Справи“. Коли зайде випадок, то одержить премію від товариства, а від „Народньої Справи“ допомогу на закупно корови.

В такий спосіб кождий передплатник буде мати кождої неділі не тільки цікавий часопис, але бодай почасти вільний буде від страху що на випадок втрати корови він безпомічно заломить руки і не знатиме, що діяти. Тоді з помічю прийде нещасливцеви „НАРОДНЯ СПРАВА“, виплачуючи йому допомогу в сумі **120 зол.**

Протягом року виплатила „Народня Справа“ 300 допомог на загальну суму 36 тисяч золотих.

Тому не роздумуйте довго і не зволікайте, але користайте з нагоди і сейчас вступайте в передплатники „НАРОДНЬОЇ СПРАВИ“ та висилайте рівночасно передплату: на чвертьрік 3 золоті, піврічно 6 золотих, річно 12 золотих.

При висилці передплати подайте докладно свою адресу та кілько маєте штук дорослої худоби і її вік, (Це можна написати на переказі або чекови),

Заохочуйте до передплати своїх сусідів та знайомих і подайте їх адреси.

Користайте з нагоди та ставайте в безконечний ряд великої Сімії передплатників української національної ґазети.

Адреса:

„Народня Справа“

Львів, вул. Боїмів 4. (Телефон 30-13).

З друкарні Ш. Беднарского в піднаймі „Кооператив Промислу Графічного“, Львів, Ринок 9. — Телефон 76-14.